

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ЦЕНТР НЕПЕРЕРВНОЇ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«22» лютого 2024 року

КОНФЕРАНС– ВЕДЕННЯ РОЗВАЖАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ТА СВЯТ

**Програма підвищення кваліфікації керівників та спеціалістів
закладів культури**

Форма навчання	<u>очна/заочна</u>
Навчальний рік	<u>2023/2024</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>0.6</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>Тест</u>

Розробник: Матушенко Валерій Борисович

Київ 2024

Розробник: МАТУШЕНКО Валерій Борисович, професор НАКККіМ, професор кафедри режисури та акторської майстерності імені народної артистки України Лариси Хоролець інституту сучасного мистецтва, доктор філософії, кандидат культурології, Заслужений працівник культури України, ведучий «вищої» категорії.

ПОГОДЖЕНО

Директорка Центру неперервної
культурно-мистецької освіти
кандидат педагогічних наук,
доцент

Ірина ШЕВЧЕНКО

СХВАЛЕНО

Завідувач кафедри режисури та
акторської майстерності імені народної
артистки України Лариси Хоролець,
народний артист України, професор
кафедри режисури та акторської
майстерності імені народної артистки
України Лариси Хоролець
Віктор ГИРИЧ

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «22» лютого 2024 р. № 4

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

Затверджено Вченою радою Академії протокол від «04» березня 2024 р. № 8

© Матушенко В. Б., 2024

© НАКККіМ, 2024

1. Анотація (опис) навчальної програми (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):

Серед усіх відомих естрадних жанрів конферанс і ведення концертів – один з наймолодших. Втім, корені цього естрадного жанру шукають у далекому минулому. Їх знаходять у хорі античного театру, в прологах італійської комедії масок, в уявленнях французських комедіантів та жонглерів, німецьких шпільманів, російських скоморохів і українських балаганних дідів. Перехід від бородатого зазивали, який вигукує на голос свої жваві примовляння до естрадного артиста в ролі хизуватого коректного, іронічного “розважальника” і ведучого, занадто різкий. Але схожість цих явищ не може бути простою випадковістю і говорить про те, що здавна існувала потреба якоїсь сполучної ланки між глядачами та артистами сцени.

Актуальність полягає у тому, що жанр конферансу, в якому працюють ведучі свят та концертів, дуже важливий. Він заповнює близько 30% сценічного часу збірного естрадного концерту чи розважальної програми. Така протяжність пояснюється його особливими цілями. Конферанс – це мистецтво спілкування. Конферансьє, якого нерідко називають господарем концерту, основний провідник контактності. Його значення полягає зовсім не в оголошенні, або подачі номерів програми та у виконанні жартів. Він підносить мистецтво засобами мистецтва, різні жанри – засобами свого жанру. Створюючи сприятливий настрій залу, він будує певну систему контактів, що йде від особистісного змісту, й підтримує її надалі до самого фіналу. Ця система контактів значно масштабніша, ніж зазвичай думають пересічні глядачі. Тому висока особистісна наповненість для такого артиста важливіша, ніж для іншого, і тому так нестерпна малозначність артиста-ведучого, яка асоціюється з вульгарністю. Це відноситься до засобів гумору й сатири. Підвищення кваліфікації працівників галузі культури в Центрі неперервної культурно-мистецької освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв спрямоване на забезпечення потреб галузі культури в працівниках з високим рівнем професіоналізму й культури, здатних компетентно та відповідально виконувати посадові й управлінські функції, упроваджувати інноваційні технології ведення театралізованих свят, концертних та масово-розважальних програм, організації дозвілля, сприяти розвитку та побудові громадянського суспільства.

Цільова аудиторія

Керівники та режисери закладів культури, будинків культури, начальники управлінь департаментів культури обласних, міських та районних управлінь, ведучі розважальних заходів і свят, режисери державних, громадських та приватних підприємств, методисти закладів культури та освіти та ін..

2. Мета програми полягає у формуванні компетентностей у працівників культури, необхідних для ефективної роботи відповідно до існуючого нормативно-правового забезпечення, а також у задоволенні потреби у фахівцях, які відповідають вимогам сучасного якісного проведення театралізованих свят, концертних та масово-розважальних програм.

3. Завдання :

засвоєння основних цінностей і принципів підвищення кваліфікації та свого інтелектуально-культурного рівня;

вдосконалення знань, формуванні та розвитку вмінь і навичок, необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності;

оволодіння фаховою підготовкою у відповідності до сучасних вимог професійної кваліфікації;

формуванні в слухачів мотивації потреб у постійному самовдосконаленні, умінні самостійно вчитися.

Предметом програми є актуальні теоретичні та практичні питання формування компетентностей у слухачів курсів підвищення кваліфікації з професійної діяльності, а саме – ведучий театралізованих свят та концертних програм.

Освітнє і професійне значення викладання програми полягає у розвитку професійної компетентності у керівників та режисерів закладів культури та освіти державних, громадських та приватних підприємств і установ.

Вивчення курсу сприяє формуванню загальних та фахових програмних компетентностей.

загальні :

- знання і розуміння предметної галузі та власної професії; вміння відстоювати власні ідеї та напрямки професійної діяльності у своєму середовищі та колег по акторсько-режисерському цеху;

- здатність діяти на основі впевненості, чіткої відповідальності та громадянської свідомості згідно чинного законодавства України та нормативно-правових актів у галузі культури;

- уміння знаходити, обробляти та впроваджувати в життя новітню інформацію з різних джерел; застосовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології і засоби для розгляду нагальних питань з покращення сучасного проведення театралізованих видовищ, масово-розважальних програм і свят;

- уміння працювати індивідуально на святах та в команді режисерсько-постановочної групи, здатність до міжособистісної взаємодії з колегами, уміння демонструвати свої професійні навички та соціально-емоційну компетентність у кризових та критичних ситуаціях;

- здатність генерувати нові ідеї, погляди, творчі концепції в інклюзивному середовищі акторської діяльності;

- здатність виявляти та вирішувати проблеми, які виникають в процесі здійснення професійної діяльності в закладах культури, освіти, клубних та аматорських установ; уміння узагальнювати, оформлювати та презентувати результати своєї діяльності під час масово-розважальних програм, свят, презентацій, майстер-класів, творчих майстерень, показів та інших творчих заходів;

- уміння самостійно працювати, навчатися, здатність до розвитку і покращення особистого потенціалу, постійно підвищувати рівень своєї

майстерності, самореалізації, творчого лідерства та бажання постійного досягнення успіху у проведенні театралізованих видовищ та масово-розважальних програм і свят;

- вміння планувати, організовувати, контролювати та об'єктивно оцінювати власну професійну діяльність, вміння швидко перебудовуватись та ментально реагувати під час вирішення кризових і ситуативних проблем з урахуванням сучасних умов та обставин і знаходити правильне рішення в найкоротший термін.

фахові :

- компетентність у сфері професійного розвитку, вміння критично мислити і здійснювати самооцінку власної професійної діяльності, здатність до рефлексії, вміння об'єктивно визначати свої слабкі і сильні сторони, чітко окреслювати правильні цілі і напрями та досягати їх практично;

- компетентність у підготовці власного сценарного плану підготовки масово-розважальної програми;

- компетентно на основі сценарного плану написати власний сценарій проведення масово-розважальної програми;

- компетентно вміти провести театралізовану програму, свято, концерт чи шоу-програму з початку до кінця;

- компетентно розбиратися в повному комплексі репетицій масово-розважальної програми, свята чи концерту;

- компетентно засвоїти процес ведення та організації масових заходів і свят від початку і до завершення;

- компетентність щодо можливості поглибити свої знання з управлінських, правових, економічних, соціально-гуманітарних дисциплін, теоретичних і методичних основ розробки та реалізації державної політики в галузі культури, сформувати навички й вміння їх застосовувати в практичній діяльності, а також корегувати світоглядні засади для забезпечення адекватного розуміння ними своїх обов'язків і повноважень відповідно до кваліфікаційних вимог.

4. Результати навчання за програмою:

- знати, що таке «Конферанс – ведення розважальних заходів та свят»;

- знати, що таке «Сценічна мова» та усі її 4 розділи (орфоепія, дихання, дикція, голос);

- знати, що таке «Пластичне виховання артиста-ведучого»;

- знати усі три розділи при підготовці масово-розважальної програми – режисерський аналіз, режисерський задум, режисерське рішення (втілення задуму);

- знати вітчизняне та Міжнародне законодавство у сфері культури, відпочинку, організації та проведення масово-розважальних програм і свят;

- оволодіти сучасними методами та технологіями проведення масово-розважальних заходів на високому професійному рівні;

- знати усі шість засобів активізації глядачів при проведенні розважальних програм і свят;

- знати календар державних, народних, релігійних, професійних, спортивних та молодіжно-дитячих свят;
- розуміти методику вивчення, аналізу та підготовки масових театралізованих заходів;
- використовувати організацію масових вистав і свят як психолого-педагогічну і творчу діяльність;
- вивчити загальну методику підготовки концертів, фестивалів, свят, ювілеїв, корпоративів, спортивних заходів, народних гулянь, шоу-програм, дитячих заходів та масових свят;
- проектувати власну програму вдосконалення та професійного розвитку;
- знати повну послідовність підготовки масово-розважальної програми;
- здійснювати інформаційно-профорієнтаційну діяльність щодо необхідності постійного проведення курсів підвищення кваліфікації в даній галузі для працівників культури, освіти і артистів-ведучих масово-розважальних програм і свят.

У процесі навчання слухачі мають можливість поглибити свої знання з управлінських, правових, економічних, соціально-гуманітарних дисциплін, теоретичних і методичних основ розробки та реалізації державної політики в галузі культури, сформувати навички й уміння їх застосовувати в практичній діяльності, а також корегувати світоглядні засади для забезпечення адекватного розуміння ними своїх обов'язків і повноважень відповідно до кваліфікаційних вимог.

Програма підвищення кваліфікації «Конферанс-ведення розважальних та масових свят» пропонує слухачам оновлення теоретичних та практичних знань з питань, передбачених навчальним планом.

Зміст програми розкривається у трьох блоках :

1. Теоретичний – дуже важливими організаційними методами навчального процесу є лекційні заняття, на яких слухачі отримують знання з усіх тем даної програми. Вони знайомляться з історією ведення масово-розважальних програм та свят і основними термінами та поняттями в сучасній артистичній діяльності.

2. Практичний – на практичних заняттях відбуваються різноманітні постановки програм, свят, обрядів, моделювання проведення різних народних свят українського календарного року. На практичних заняттях слухачі готують сценарний план програм, свят, обрядодій, розгорнутий сценарій проведення свята, а також визначають свою групу і перелік залучених виконавців, які безпосередньо будуть виконувати ролі в даній програмі. Слухачі вивчають усі види репетицій, які існують в професійних масово-розважальних програмах, концертах, святах та урочистостях. Це: 1) читка режисером своїм артистам сценарію загальної постановки, 2) проведення кожним режисером індивідуальних репетицій свят, 3) проведення репетицій на сцені (без музики, світла, костюмів, гриму, декорацій, атрибутів), 4) проведення прогонних

репетицій на сцені(з музикою, світлом, костюмами, атрибутами, декораціями та ін.), 5) проведення зведених та монтажних репетицій; 6) проведення генеральної репетиції

3. Самостійна робота - крім того, навчальною програмою передбачені експрес-опитування та самостійна робота слухачів за кожною з тем та тестування як підсумкова форма контролю знань.

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

7. Схема формування оцінки (згідно п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» від 30 серпня 2022 р.)

- **підсумкове оцінювання:** тестування.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ
для підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів закладів культури
за програмою «КОНФЕРАНС – ВЕДЕННЯ РОЗВАЖАЛЬНИХ ТА
МАСОВИХ СВЯТ»

№ п/п	Теми				
		всього	лекції	практичні	контр. знань/ тестування
1	Історія виникнення мистецтва ведучого	2	2		експрес-опитування
2	Концертна творчість як різновид професійної діяльності ведучого	2	2		експрес-опитування
3	Спеціалізації артистів-ведучих	2	2		експрес-опитування
4	Головні прийоми і правила ведення концертів і свят	1		1	експрес-опитування
5	Техніка, культура мови, психологічна підготовка і пластичне виховання ведучого	1		1	експрес-опитування
6	Засоби активізації глядачів при проведенні розважальних програм	2	2		експрес-опитування
7	Дитячі свята та їх проведення	2	2		експрес-опитування
8	Проведення концертних програм, фестивалів, конкурсів	2	2		експрес-опитування
9	Проведення масово-розважальних програм і свят	2	2		експрес-опитування
10	Проведення днів народжень, корпоративних свят та програм	2	2		експрес-опитування
	Усього	18	16	2	

Загальний обсяг 18 год., в тому числі:

Лекції – 16 год.

Практичні заняття – 2 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Публікації автора робочої програми:

1. Матушенко В.Б. Загальна методика підготовки концертів і масових свят//Вісник НАКККіМ: наук. журнал.-Київ : Міленіум, 2012.-№4.-С.98-100.
2. Матушенко В.Б. Роль громадської організації – «Клубу Київських Ведучих» в розвитку діяльності продюсера//Збірник наукових праць.- Київ : НАКККіМ, 2013. – С. 167- 171.
3. Матушенко В.Б. Засоби активізації глядачів при проведенні масово-розважальних програм//Збірник наукових праць. – Київ : НАКККіМ, 2014. – С.215-216.
4. Матушенко В.Б. Дипломна робота для студентів – спеціалістів НАКККіМ (для студентів спеціальності 7.020201 «Театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих вистав та масових свят»). – Київ : НАКККіМ, 2014. – 36 с.
5. Матушенко В.Б. Основні особливості естрадного мистецтва//Збірник наук. праць. – Київ : НАКККіМ, 2016. – С.25 – 28.
6. Матушенко В.Б. Історія виникнення мистецтва ведучого//Збірник наук. праць. Київ : НАКККіМ, 2017. – С.123 – 126.
7. Матушенко В.Б. Концертний номер як провідний компонент естрадного мистецтва // Культура як основа формування української державності: історія, досвід, перспективи: збірник матеріалів II та III Міжнар. науково-прак. конф., м. Київ, 22 серпня 2017р., 21серпня 2018р. / Упор., наук. ред.: С.Садовенко; Переяслав-Хмельницький: ФОП Я.М.Домбровська, 2018. С. 227-237.
8. Матушенко В.Б. Завдання та особливості сучасного естрадного мистецтва// Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: наук. журнал № 40. – Київ : НАКККіМ, 2018. – С.170–178.
9. Матушенко В.Б. Історія виникнення та джерельна база естрадного мистецтва/Збірник наукових праць/упор. С.Садовенко. Київ: НАКККіМ. – 2020. - С.117 – 121.
10. Матушенко В.Б. Режисура масово-розважальних програм/програма підвищення кваліфікації працівників галузі культури/розроб В.Б.Матушенко. Київ : НАКККіМ, 2021. - 24 с.
11. Матушенко В.Б. Режисура : методичні рекомендації до підготовки курсової роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»/розроб. В.Б.Матушенко. Київ. 2021. 20 с.
12. Матушенко В.Б. Розвиток естрадного мистецтва : методичні рекомендації до підготовки курсової роботи для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»/розроб. В.Б.Матушенко. Київ. 2021. 20 с.
13. Матушенко В.Б. Конференс та його структура// Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: досягнення, інновації, перспективи. Збірник наукових праць/упор. С.Садовенко. Київ:НАКККіМ, 2022. С.112- 117.
14. Матушенко В.Б. Відмінності традиційного та сучасного сватання// Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі XXI століття: досягнення, інновації, перспективи. Збірник наукових праць / Упор., наук. ред., відп. за вип. : С. Садовенко. Київ : НАКККіМ, 2022. С. 233-243.
15. Матушенко В.Б. Положення про творчий проєкт здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти НАКККіМ галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та свят», затверджене Рішенням Вченої Ради НАКККіМ

22.02.2022 р., Протокол №7 та введено в дію наказом ректора НАКККіМ від 24.02.2022 р. № 15-о.

Основна література:

1. Арто А. Театр і його двійник /пер. з англ. Р. Осадчук. Київ: Видавництво Жупанського. 2021. 280 с.
2. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 134 с.
3. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навчальний посібник. Київ : НАКККіМ, 2014. 142 с.
4. Веселовська Г.І. Дванадцять вистав Леся Курбаса: [навч. посіб.для вищ. навч. закл. культури і мистецтв]. – М-во культури і мистецтв України, Держ. центр театр. мистецтва ім. Л. Курбаса. – Київ: ДЦТМ ім. Л. Курбаса, 2004. – 238 с.
5. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ: підручник для здобувачів вищої освіти спеціальності 026 Сценічне мистецтво: друге видання з доповненнями. Київ : НАКККіМ, 2020. 364 с.
6. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999. 186 с.
7. Гузик В.П., Кудрявцева Н.Б. Комплексний психофізичний тренінг: метод. посібник. Київ: ДАКККіМ, 2005.
8. Горбов А.С. «Режисура видовищно-театралізованих заходів»: навчальний посібник. – Фастів : «Поліфаст», 2004. – 230 с.
9. Деркач С.М. Особливості режисури масових свят просто неба на сучасному етапі (80 – 90-ті роки): Автореф. дис. канд. мист.: 17.00.01/Київ. Держ. ун-т культури і мистецтв. – Київ,1998. – 16 с.
10. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ: підручник для вищих навчальних закладів. - Київ : Дакор,2003. – 304 с.
11. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посібник. Київ: НАКККіМ, 2016. 234 с.
12. Іваницький А.І. Українська народна музична творчість (методологія і методика) : навчальний посібник. – Київ : Заповіт, 1997. – 392 с.
13. Клименко В., Буток В. Ваш вихід, панове, або Акторська майстерність для початківців. Київ : Таксон, 2002. – 236 с.
14. Історія культури України : навчальний посібник. Київ : МАУП. – 2002. 256 с.
15. Кужельний О.П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів з Грифом МОН України. – Київ : НАКККіМ, 2012. – 130 с.
16. Матушенко В.Б. Мистецтво ведучого та конференс : навчально-методичний комплекс для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності «театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та шоу-програм». – Київ: НАКККіМ. 2014. – 76 с.
17. Матушенко В.Б. Режисура масово-розважальних програм : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «Театральне мистецтво» спеціалізації «Режисер театралізованих видовищ та шоу-програм». – Київ : НАКККіМ. 2013. – 60 с.
18. Матушенко В.Б. Розвиток естрадного мистецтва : підручник. – Київ : НАКККіМ, 2016. – 200 с.

19. Матушенко В.Б. Організація і методика проведення весільних свят : підручник з грифом МОН України. – Київ : НАКККіМ, 2013. – 200 с.
20. Матушенко В.Б. Сучасна теорія і практика режисури : робоча програма навчальної дисципліни. Київ : НАКККіМ. 2023. 49 с.
21. Матушенко В.Б., Погребняк Г.П. Студія театралізованих видовищ : Ведучий театральних і концертних програм, Видовища та масові свята: робоча програма навчальної дисципліни для акторів, ведучих бакалаврів. Київ : НАКККіМ. 2023. 49 с.
22. Митницький Е. Знати для чого живеш. Київ : Райдуга. 2011. 187 с.
23. Наулко В.І. Культура і побут населення країни. – Київ : Либідь, 1993. – 288 с.
24. Обертинська А.П., Голубцова Л.Ф. Основи режисури театралізованих масових вистав: навчальний посібник. – Київ : ДАКККіМ, 2002.- 87 с.
25. Френкель М.М. Сучасна сценографія. Київ : Мистецтво. 1980. 249 с.
26. Френкель М.М. Пластика сценічного простору. Київ : Мистецтво. 1987. 198 с.
27. Шангіна Є.Ф. Виявлення і розвиток акторських і режисерських здібностей: Методичні рекомендації Є.Ф.Шангіна. – Київ : Єдиний Банк Даних «Дебют», 1993. – 160 с.
28. Шарварко Б.Г. Режисура театралізованого масового дійства: Навчально-методичний посібник. – Київ : ДАКККіМ, 2004. – 124 с.
29. Панкєєв І.А. Українські масові свята. – Київ: Освіта, 1998. – 83 с.

Інформаційні ресурси:

- www.club-kv.com.ua
- http://5fan.info/merrnayfsujqu_jrna.html